

Recenzja

Rozprawy doktorskiej Pana **mgr. Sławomira Porady**, zatytułowanej:

*PRZESZTAŁCENIA STRUKTURALNO-ORGANIZACYJNE WYBRANEGO SZPITALA
PODLEGŁEGO SAMORZĄDOWI WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
W LATACH 1999-2018*

z Uniwersytetu Rzeszowskiego Kolegium Nauk Medycznych

Promotor pracy: prof. dr hab. n. med. Artur Mazur

Promotor pomocniczy: dr n. o zdr. Grażyna Hejda.

System ochrony zdrowia jest jednym z kluczowych komponentów nowoczesnych państw. Wynika to z faktu, iż stan zdrowia społeczeństwa jest w pełni powiązany ze sferą ekonomiczną oraz całościową oceną jakości życia, a nie tylko z obiektywnego znaczenia zdrowia ludzkiego czy presji politycznej wywieranej przez obywateli, którym na ochronie zdrowia zależy. System ochrony zdrowia składa się z wielu ingredientów, zazwyczaj jest sprowadzany wyłącznie do procesów leczniczych, działań realizowanych przez szpitale bądź innego typu zakłady opieki zdrowotnej. Natomiast należy zaznaczyć, iż na efektywny system ochrony zdrowia składa się również: zdrowie publiczne, badania wpływające na sprawność ochrony zdrowia, szczególnie na poziomie profilaktyki i wczesnej diagnostyki. Należy mieć na uwadze fakt, iż zmiany, które miały miejsce w przeciągu ostatnich lat w systemie opieki zdrowotnej spowodowały, iż poprawa efektywności ochrony zdrowia powinna być jednym z najważniejszych zadań, które stoją przed rządami państw, które odpowiadają za systemy zdrowotne. Jest to działanie, które przyczynia się do zwiększenia dobrostanu obywateli.

Efektywność w ramach opieki zdrowotnej może być analizowana w jego kontekście na trzech poziomach: systemu zdrowotnego jako całości, organizacji działających w ramach systemu oraz działań medycznych i niemedycznych związanych z lecznictwem. Można więc mówić w tym przypadku o efektywności systemowej, organizacyjnej i procesowej. W każdym z tych przypadków chodzi jednak o zdolność do sprawnego realizowania zadań przy

zachowaniu adekwatnego poziomu kosztowego. Należy podkreślić, iż system ochrony zdrowia nigdy nie zostanie ukształtowany do końca, gdyż podlega on cały czas ewolucji. Ciągłe doskonalenie jest dziś jedną z kluczowych koncepcji zarządzania i jest ono rozszerzone również na sektor publiczny.

Problem niedofinansowania, braku odpowiednich kadr medycznych, jak i szereg innych problemów, które zostały omówione w niniejszej dysertacji, to wyzwanie, które wymaga zdecydowanych ruchów ze strony władz publicznych.

W świetle powyższego, istotnym jest podjęcie przez Doktoranta tematu rozprawy dot.
*PRZEKSZTAŁCENIA STRUKTURALNO-ORGANIZACYJNE WYBRANEGO SZPITALA
PODLEGŁEGO SAMORZĄDOWI WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
W LATACH 1999-2018.*

Przedłożony do recenzji maszynopis rozprawy doktorskiej Pana mgr. Sławomira Porady pt.: „*PRZEKSZTAŁCENIA STRUKTURALNO-ORGANIZACYJNE WYBRANEGO SZPITALA PODLEGŁEGO SAMORZĄDOWI WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W LATACH 1999-2018*” jest więc niezmiernie aktualny i ważny, wychodzi bowiem naprzeciw potrzebie przedstawienia działań restrukturyzacyjnych w wybranych szpitalach, jako przykład typowych restrukturyzacji naprawczych oraz dostosowawczych.

Temat rozprawy jest merytorycznie poprawny, należycie oddaje elementy treściowe rozprawy.

Maszynopis rozprawy zawiera 221 stron tekstu o wymiarze A4. Układ rozprawy jest: przejrzysty, logiczny i spójny. W strukturze pracy zamieszczono trzy powiązane tematycznie części.

Piśmiennictwo wykorzystane w pracy liczy 472 pozycji z literatury obcej, jak i krajowej. Piśmiennictwo zostało dobrane prawidłowo.

I. OCENA CZĘŚCI TEORETYCZNEJ PRACY

Obejmuje ona 72 strony tekstu. Opracowana została na podstawie dostępnego przeglądu aktualnego piśmiennictwa krajowego i obcego. Doskonale wprowadza czytelnika w problematykę pracy.

Na wstępie Doktorant omawia w oparciu o przegląd piśmiennictwa definicje pojęciowe, praktykę restrukturyzacji w ochronie zdrowia: podstawowe paradygmaty opieki

zdrowotnej w wybranych krajach europejskich UE; genezę przekształceń organizacyjnych i strukturalnych w służbie zdrowia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem szpitalnictwa w latach 1999-2018; charakterystykę szpitalnictwa w Polsce z uwzględnieniem specyfiki szpitalnictwa w województwie podkarpackim – w latach 1999-2018 oraz charakterystykę badanego podmiotu.

Od początku rozprawy widoczna jest tendencja Doktoranta do przekazywania wiadomości/informacji w sposób uporządkowany, logiczny i przejrzysty. Stąd też wartość teoretyczną rozprawy doktorskiej oceniam jako bardzo dobrą.

II. OCENA METODYKI BADAŃ

Głównym celem badawczym była analiza przekształceń strukturalno-organizacyjnych wybranego szpitala podległego samorządowi województwa podkarpackiego w latach 1999-2018, w tym analiza związku pomiędzy zmianami w finansowaniu szpitala, a zmianami w zakresie struktury organizacyjnej. Analizie poddano Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie, którego podstawowym zadaniem restrukturyzacji było zoptymalizowanie efektywności kosztowej oraz sprawności działania placówki. Podjęta została próba znalezienia odpowiedzi na 5 postawionych pytań, które pozwoliły na ukierunkowanie Doktoranta w realizacji celu głównego pracy.

Analiza restrukturyzacyjna omawianego szpitala bazowała na danych, które zostały bezpośrednio pozyskane ze szpitala. Na przeprowadzenie badań uzyskano stosowne zgody. Badania w niniejszej dysertacji zostały oparte na analizie obserwacyjno-retrospektywnej. Niniejsza analiza dotyczyła lat 1999-2018. Dla potrzeb badania określone zespół czynników, które mają największe znaczenie w aspekcie przekształceń strukturalno-organizacyjnych określonego w badaniu podmiotu leczniczego: wysokość kontraktów z płatnikiem świadczeń, ilość i koszty procedur medycznych; liczba łóżek i ich obłożenie; liczba porodów jako specyficznych procedur medycznych; wskaźnik zatrudnienia i koszty zatrudnienia; usługi obce – kontrakty z personelem lekarskim, pielęgniarskim; środki trwałe (koszty zakupu sprzętu medycznego, koszty inwestycji w nieruchomości).

Wyniki badań poddano wnikliwej, bardzo dobrej i profesjonalnej analizie statystycznej.

Metodykę badań oceniam bardzo dobrze.

III. OCENA CZĘŚCI BADAWCZEJ

Ocenie szczegółowej poddano część III i IV pracy zamieszczonych na 73 stronach tekstu, w których przedstawiono wyniki badań, omówienie wyników badań i dyskusję.

Analizy zostały wykonane w sposób wysoce poprawny, wzbogacone dobrymi analizami statystycznymi. Opracowanie graficzne wyników w formie 35 wykresów, 17 rycin oraz 2 obrazów i 8 tabel rycin wzbogaciło prezentację wyników i ją uwiarygodniło.

W rozdziale „Dyskusja” mgr Sławomir Porada porównuje uzyskane w zrealizowanym badaniu wyniki z odnotowanymi w innych publikacjach. Dyskusja została przeprowadzona w sposób interesujący, jak i profesjonalny. Na uwagę zasługuje fakt, iż Doktorant wykorzystał do napisania dyskusji bogatą literaturę zarówno krajową, jak i obcą.

Podsumowując, rozdział ten wskazuje na pełną dojrzałość i świadomość naukową Doktoranta.

IV. OCENA WYNIKÓW I WNIOSKI KOŃCOWE

Doktorant przedstawiła sześć wniosków wynikających z badań, odpowiadającym na postawiony cel, które:

- ✓ zostały prawidłowo sformułowane,
- ✓ wynikają z uzyskanych wyników badań,
- ✓ wnoszą cenne, istotne wartości dla dziedziny nauk o zdrowiu.

Pod względem formalnym praca przygotowana została w sposób poprawny. Napisana jest w stylu odpowiadającym standardom pracy naukowej, a zawarte w rozprawie doktorskiej ryciny, wykresy, tabele są czytelne i stanowią cenne jej wzbogacenie. Streszczenie w pełni odpowiada zawartości rozprawy.

Walorem uzyskanych wyników badań jest to, iż mogą one być przydatne szerokiemu gronu odbiorców.

Reasumując

Przedłożona do oceny rozprawa doktorska przedstawia dużą wartość naukową. Została bardzo dobrze wykonana. Na podkreślenie zasługuje też fakt, iż były to badania niezwykle

pracochłonne, poruszające istotne kwestie dot. analizy przekształceń strukturalno-organizacyjnych wybranego szpitala.

Stąd też rozprawę doktorską Pana mgr. Sławomira Porady oceniam jako bardzo dobrą i wnoszę do Szanownej Rady Naukowej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego o **wyróżnienie pracy** podkreślając jej istotne walory jako ważnej pozycji dla zdrowia publicznego, wręcz modelowe:

- przeprowadzone analizy statystyczne;
- dyskusję świadczącą o dojrzałości badawczej Doktoranta;
- swobodne poruszania się w literaturze przedmiotu;
- praktyczny wymiar rozprawy;
- przedstawienie „dzieła dojrzałego”.

Uwagi recenzenta:

Z racji funkcji osoby oceniającej rozprawę doktorską wnoszę uwagi, które nie umniejszają wartości pracy:

1. skonkretyzowanie wyników z podaniem implikacji praktycznych, które wynikają z badań, ale nie zostały wyszczególnione we wnioskach końcowych oraz
2. streszczenie należałoby uzupełnić o wstęp oraz wyniki badań.

Gratuluję Panu prof. dr hab. n. med. Arturowi Mazur promotorstwa pracy, Doktoranta oraz Promotorowi pomocniczemu Pani dr n. o zdr. Grażynie Hejda Doktoranta i tak wysoko ocenionej pracy.

*

*

*

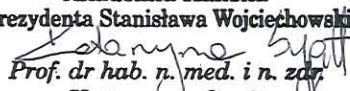
Wniosek końcowy:

Osobowość Autora i opanowanie warsztatu naukowego, oryginalność podejścia do badań w niektórych fragmentach pracy, jego dociekliwość naukowa, staranność w gromadzeniu materiałów i wykonaniu analiz, upoważnia mnie do wystawienia wysokiej oceny pracy.

Niniejszą rozprawę kwalifikuję ze względu na wysoką jej ocenę, znaczenie teoretyczne dla nauk o zdrowiu, jak i praktyczne, ponadto: aktualność i potrzebę takich analiz – zaliczam więc rozprawę do prac wyróżniających się z tego zakresu.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z póź. zm.).

Dlatego proponuję Panu Przewodniczącemu Rady Naukowej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. n. med. Arturowi Mazur oraz Radzie Naukowej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego, o dopuszczenie Pana mgr. Sławomira Porady, do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prorektor ds. Nauki
Akademia Kaliska
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

Prof. dr hab. n. med. i n. zar.
Katarzyna Sygit